

Undervisningens Ordning, som det ærede Medlem for Frederiksberg i Gaar fremdrog, og som jeg har givet min Tilslutning i Dag. Men jeg tror, det maa overvejes meget nøje, om man skal gaa ind paa den Del af Forslaget, som angaar en Omordning af hele vort Skolevæsen og en Forandring af Statens Holdning over for det. Jeg vil henstille, om man ikke i Stedet for at gaa ud fra Teorien bør gaa ud fra Livet, som det har formet sig i Danmark. Lad Folkeskolen virke uantastet til 14 Aars Alderen, saa at man ikke paa noget Tidspunkt af dens Undervisning griber forstyrrende ind. Lad den blive ved uden Hensyn til Eksaminer eller videregaaende Skolers Krav at arbejde paa at bringe det danske Folks Børn saa vidt, som man pædagogisk kan forsvare. Lad dernæst Realskolerne blive ved at være de Skoler, der forberede til Præliminærexamen, lad dem blive de Mellemskoler, man vil have. Det vil blive det billigste, idet de som hidtil til Dels ville blive baarne af det private Initiativ. At benytte dem vil blive langt billigere, end om Staten skal paatage sig deres Opgave. Og lad saa Staten som hidtil uddanne dem, der skulle være Videnskabsmænd eller skulle i Statens Tjeneste, og lad den gøre det gennem den lærde Skole. Gør blot denne saa menneskelig og saa god som mulig. Det ønsker jeg saa fuldt som nogen. Men jeg ønsker ikke, at man for at fodre den lærde Skole skal ødelægge de øvrige Skoler her i Landet.

Der er mange, der have trøstet mig med, at dette Forslag ikke betyder noget for Landet. Landsbyskolerne ville blive ved at gaa deres Gang, siger man. Men tror man virkelig, at Landsbyskolerne ville blive ved at have samme Betydning som nu, naar det først gennem Lovgivningsmagten er slaaet fast, at Folkeskolen egentlig ikke duer længere end til 11 Aars Alderen for gode Hoveder? Der vil ganske sikkert være mange Mennesker, som ville sige: Lad os se at faa vore Børn over i Mellemskolen og maaske ogsaa videre i Latinskolen. Saaledes er det jo allerede nu. Men naar Staten har slaaet dette fast, vil der være langt, langt flere, som ville gøre det, og det vil sikkert ogsaa mærkes omkring paa Landet. Vi have jo noget, der hedder Stationsbyer. Tror De ikke, at i Stationsbyerne vil, om ikke andet, saa Forfængeligheden gøre, at man vil tage Børnene ud af Almueskolen og sætte dem ind i en lille „Mellemskole“ der? Tror De, at den ene i Stationsbyen

vil gaa ind paa, at hans lille Kristian skulde være et mindre godt Hoved end den andens Peter? Naar Peter skal ud af Folkeskolen i sit 11te Aar, saa skal Kristian ogsaa, for de ere lige gode Hoveder. Vi ville sikkert paa Landet saavel som i Byerne faa en hel Del af den Slags. De, der nu sende deres Børn i Latin- og Realskolerne, ville selvfølgelig ogsaa gøre det i Fremtiden. Men de, der ikke gøre det nu, ville blive tilskyndede til det ved dette Forslag og ved det Løfte, man giver om Statsunderstøttelse. Jeg tror ikke, Folket inget vil være med til at tilskynde til at gaa den Vej. Det ærede Medlem sagde, at Ordningen passede ikke sammen med Skolerne paa Landet. Det passer jo heller ikke med Folkeskolen i Byerne. De Mænd, der have særlig med Skolevæsenet at gøre, baade Folkeskolen paa Landet og Folkeskolen i Byerne, ville ganske sikkert være ret betænkelige — og det skulde undre mig, om der ikke fra mange af dem vil komme en meget alvorlig Protest mod dette Forsøg, man her vil gøre, paa at gribe forstyrrende ind i vort Skolevæsen og vende op og ned paa det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Det er kun nogle faa Bemærkninger, jeg ønsker at gøre i Anledning af den ærede sidste Taler (H. Holms) Udtalelser. Det ærede Medlem fremsatte adskillige ikke alene ubeviste, men helt ubevislige Paa-stande om vort Skolevæsen. Ubeviste vare de, fordi det ærede Medlem ikke paa noget Punkt søgte at bevise nogen af de Paa-stande, han fremsatte. Naar det ærede Medlem saaledes siger, at dette Lovforslag vil aldeles forandre hele Statens Stilling til alle vore Arter af Skoler, er det jo kun en Paa-stand, men det ærede Medlem søger ikke at bevise den uden ved ny Paa-stande, nemlig saadanne som denne, at dette Lovforslag vil gøre, at alle gode Hoveder ville gaa ud af Folkeskolen. Tror da det ærede Medlem, at der af de 375,000 skolepligtige Børn her i Landet kun findes mellem 1 og 2000 gode Hoveder? Hvis det ærede Medlem har den Tro, saa maa han samtidig have et mærkeligt Begreb om, hvad der forstaas ved gode Hoveder. Jeg tror nemlig, at af dem, der sidde i Folkeskolen og ikke gaa ud deraf før ved Konfirmationsalderen, er en stor Part netop gode Hoveder, og det vil ogsaa blive saaledes i Fremtiden. Her er ikke det mindste i denne Lovgivning om, at de gode Hoveder skulde gaa ud af Folkeskolen. Det ærede